

STORTINGET

Representantforslag 96 S

(2025–2026)

fra stortingsrepresentantene Sylvi Listhaug, Bård Hoksrud, Dagfinn Henrik Olsen, Frank Edvard Sve, May Helen Hetland Ervik, Mats Henriksen, Bjørn Larsen, Silje Hjemdal og Kristian August Eilertsen

Dokument 8:96 S (2025–2026)

Representantforslag fra Sylvi Listhaug, Bård Hoksrud, Dagfinn Henrik Olsen, Frank Edvard Sve, May Helen Hetland Ervik, Mats Henriksen, Bjørn Larsen, Silje Hjemdal og Kristian August Eilertsen om å oppheve klimakrav til kjøretøy for å ivareta og styrke samfunnets beredskap

Til Stortinget

Bakgrunn

Det gjennomføres raskt en elektrifisering av den norske kjøretøy- og utstyrsparke. Denne prosessen tar ikke godt nok hensyn til de forutsetningene Norge har, spesielt på vinterstid. Elektriske kjøretøy og utstyr kan ha bruksfordeler for mange, men dårlige vinteregenskaper og avhengigheten av strømnettet kan svekke både samfunnets beredskap og passasjerers trygghet, for eksempel i kollektivtrafikken. I tillegg til dette innebærer krav om elektrifiseringen av kjøretøy og anleggsmaskiner en betydelig kostnadsvekst som rammer både privat og offentlig sektor. Mange små entreprenører vil ikke ha mulighet til å gjøre så store investeringer i elutstyr som det som følger av krav og anbefalinger. For offentlig sektor medfører elektrifiseringskravene at man får mindre ny vei og mindre vedlikehold for pengene som investeres. I tillegg gjennomføres det nå kutt i rutetilbudene i kollektivtrafikken over hele landet. Denne politikken kan også bidra til å svekke samfunnssikkerheten da veldig mange av de elektriske kjøretøyene som må anskaffes, produseres i land Norge ikke samarbeider med sikkerhetspolitisk. Nasjonal

sikkerhetsmyndighet (NSM) advarer for eksempel mot bruk av kinesiske busser.

Forskrift om utslippskrav til kjøretøy ved offentlig anskaffelse til veitransport forutsetter at det skal kjøpes inn kjøretøy med nullutslippsteknologi, noe som i praksis vil innebære elkjøretøy, med noen smale unntak. Dette innskrenker valgmulighetene og anledningen til å kjøpe inn kjøretøy som best kan ivareta lokale behov, for eksempel ved lange avstander eller tøffe vinterforhold.

Vinteren 2024 var det kaos i kollektivtrafikken i Oslo med elbusser som ikke håndterer kulde og vinterføre. Hjemmetjenesten i flere kommuner opplevde å måtte bruke tid på å lade bil fremfor å kunne hjelpe eldre mennesker. Den siste tiden har det vært flere eksempler på vanvittige utslag av elektrifiseringspolitikken på kjøretøy. I Finnmark ble temperaturen inne i en elbuss så lav som minus 15 grader i januar. Dette svekker både passasjersikkerhet, komfort og driftssikkerhet. NRK omtalte nylig en hendelse, også denne fra Finnmark, der en pasientreisetaxi gikk tom for strøm på fjellet på vei til Alta fra Hammerfest sykehus i kaldt vær. Dette setter pasientsikkerheten i fare. NRK skriver at kravet fra Pasientreiser er at alle nye taxier som skal kjøre pasienter, skal være nullutslippskjøretøy. Helse Nord har vært en pådriver for dette i flere år, og kravet kom for fullt fra høsten 2025. Jan Inge Johnsen som er trafikkleder i Hammerfest Taxi sier:

«Dessverre må vi bare godta det. Samfunnet er blitt sånn. Men elbiler er jo ikke brukende her oppe, egentlig. Og kan til tider gå på sikkerheten løs.»

Forslagstillerne mener man ikke kan ha det slik.

Skjerpede miljøkrav for offentlige anskaffelser har blitt innført også mer generelt og fra 1. januar 2024 er of-

fentlige oppdragsgivere pålagt å vekte miljø med minst 30 prosent i alle anskaffelser. DFØ har laget veiledere for å gjøre det enklere for offentlige virksomheter å stille miljøkrav, for eksempel til utslippsfrie bygge- og anleggsplasser. Forslagsstillerne mener at både slike formelle krav og forvaltningens egne prioritering av bruk av elkjøretøy og utstyr i kontrakter som omfatter deres ansvarsområde, bidrar til å begrense konkurranse og øke kostnadene. Spesielt rammes mindre lokale aktører, som er viktige for den lokale beredskapen, fordi mange av disse ikke har økonomi til å kunne kjøpe nullutslippsmaskiner. Det elektriske utstyret er både dyrt å kjøpe inn og gir mindre effektivitet i bruk.

Når det gjelder bruk av elkjøretøy i vinterdriften på vei, noe som er en prioritering fra Statens vegvesen, mener forlagsstillerne at bruk av elkjøretøy kan sette vinterberedskapen i fare. Dette har blitt pekt på av både Norges Lestebileier-Forbund og Maskinentreprenørenes forbund (MEF). Norge er et vinterland som er avhengig av god beredskap. Dessverre ser man for ofte at man sliter med å kunne levere god vinterberedskap når det kommer mye nedbør på kort tid. Krav til elektriske kjøretøy vil fordyre og forringe vinterberedskapen. Det er det motsatte av det Norge trenger fremover.

Forslagsstillerne viser til at Fremskrittspartiet vil erstatte klimakrav, som i verste fall undergraver sikkerhet og beredskap, med reguleringer som er fleksible, virkelighetsnære og som setter sikkerhet og beredskap først. Kravene skal sikre at man anskaffer kjøretøy med den teknologien som best ivaretar tjenestetilbudet lokalt og regionalt. Beredskapshensyn tilsier at det også i tiden fremover må tillates et mangfold av kjøretøyteknologi for både husholdninger, bedrifter og offentlige tjenester. Når politikere skal skape markeder gjennom å pluk-

ke teknologi, forsvinner mangfoldet og konkurransen som driver utviklingen fremover. Forslagsstillerne viser til at klimakravene gjør at kostnadene øker kraftig for både offentlige aktører, som må kutte i grunnleggende tjenestetilbud, og for bedrifter som taper driftsgrunnlag. I en tid der det er et behov for å styrke samfunnsberedskapen, bidrar elektrifiseringspolitikken dessverre til det motsatte.

Forslag

På denne bakgrunn fremmes følgende

f o r s l a g :

1. Stortinget ber regjeringen stoppe innkjøp av kritisk infrastruktur fra land som Norge ikke har et sikkerhetspolitisk samarbeid med, herunder kinesiske busser.
2. Stortinget ber regjeringen oppheve forskrift om utslippskrav til kjøretøy ved offentlig anskaffelse til veitransport.
3. Stortinget ber regjeringen oppheve særskilte klimakrav knyttet til offentlige anskaffelser.
4. Stortinget ber regjeringen stille beredskapskrav til kommuner, fylkeskommuner og helseforetak ved tilrettelegging av kollektivtransport, skoleskyss og pasientreiser og at særskilte krav om nullutslipp fjernes.
5. Stortinget ber regjeringen stille beredskapskrav til Statens vegvesens vinterdrift samt sørge for at det ikke stilles krav om nullutslipp for arbeid med vintervedlikehold.

28. januar 2026

Sylvi Listhaug

Bård Hoksrud

Dagfinn Henrik Olsen

Frank Edvard Sve

May Helen Hetland Ervik

Mats Henriksen

Bjørn Larsen

Silje Hjemdal

Kristian August Eilertsen

